

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ pañcapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcapañcāśaḥ sargaḥ ॥

bharadvājēna svastivācanapūrvakaṃ śrīrāmādīnāṃ
visarjanaṃ tadarthaṃ citrakūṭamārgasya bōdhanāṃ ca tēṣāṃ
samēṣāṃ svanirmitēna plavēna yamunāmuttīrya parataṭē
gamaṇaṃ yamunāṃ śyāmavaṭaṃ prati ca sītāyāḥ prārthanā
yamunātaṭavartipathā krōśamātraṃ gatvā trayāṇāmapī vanē
paribhramaṇaṃ yamunāyāḥ samatalē taṭē tēṣāṃ rātrau
nivāsaśca

uṣitvā rajanīm tatra
rājaputrāvarindamau |
maharṣimabhivādyātha
jagmatustaṃ giriṃ prati ॥ 2.55.1 ॥

tēṣāṃ svastyayanaṃ caiva
maharṣiḥ sa cakāra ha |
prasthitān prēkṣya tāṃścaiva
pitā putrānivaurasān ॥ 2.55.2 ॥

tataḥ pracakramē vaktuṃ
vacanaṃ sa mahāmuniḥ |

bharadvājō mahātējā

rāmaṃ satyaparākramam || 2.55.3 ||

gaṅgāyamunayōḥ sandhi -

māsādya manujarṣabhau |

kālindīmanugacchētāṃ

nadīṃ paścānmukhāśritām || 2.55.4 ||

athāsādya tu kālindīṃ

pratisrōtaḥsamāgatām |

tasyāstīrtham pracaritam

prakāmaṃ prēkṣya rāghava |

tatra yūyam plavam kṛtvā

taratāṃśumatīṃ nadīm || 2.55.5 ||

tatō nyagrōdhamāsādya

mahāntam haritacchadam |

parītam bahubhirvrkṣaiḥ

śyāmaṃ siddhōpasēvitam || 2.55.6 ||

tasmin sītāñjaliṃ kṛtvā

prayuñjītāśiṣām kriyām |

samāsādya ca tam vrkṣam

vasēd vātikramēta vā || 2.55.7 ||

krōśamātram tatō gatvā

nīlam prēkṣya ca kānanam |

sallakībadarīmīśram

ramyam vaṃśaiśca yāmunaiḥ || 2.55.8 ||

sa panthāścitrakūṭasya
 gatasya bahuśō mayā |
 ramyō mārḍavayuktaśca
 dāvaiścaiva vivarjitaḥ || 2.55.9 ||

iti panthānamādiśya
 maharṣiḥ sannyavartata |
 abhivādya tathētyuktvā
 rāmēṇa vinivartitaḥ || 2.55.10 ||

upāvṛttē munau tasmin
 rāmō lakṣmaṇamabravīt |
 kṛtapuṇyāḥ sma bhadraṃ tē
 muniryannō'nukampatē || 2.55.11 ||

iti tau puruṣavyāghrau
 mantrayitvā manasvinau |
 sītāmēvāgrataḥ kṛtvā
 kālindīṃ jagmaturnadīm || 2.55.12 ||

athāsādya tu kālindīṃ
 śīghrasrōtasvinīṃ nadīm |
 cintāmāpēdirē sadyō
 nadījalatitīrṣavaḥ || 2.55.13 ||

tau kāṣṭhasaṅghāṭamathō
 cakratuḥ sumahāplavam |
 śuṣkairvaṃśaiḥ samākīrṇa -
 muśīraiśca samāvṛtam || 2.55.14 ||

tatō vaitasaśākhāśca
 jambuśākhāśca vīryavān |
 cakāra lakṣmaṇaśchittvā
 sītāyāḥ sukhamāsanam || 2.55.15 ||

tatra śriyamivācintyāṃ
 rāmō dāśarathiḥ priyām |
 iṣatsa lajjamānāṃ tā -
 madhyārōpayata plavam || 2.55.16 ||

pārsvē tatra ca vaidēhyā
 vasanē bhūṣaṇāni ca |
 plavē kaṭhinakājaṃ ca
 rāmaścakrē samāhitaḥ || 2.55.17 ||

ārōpya sītāṃ prathamam
 saṅghāṭam pariḡrhya tau |
 tataḥ pratēratyatta
 prītau daśarathātmajau || 2.55.18 ||

kālindīmadhyamāyātā
 sītā tvēnāmavandata |
 svasti dēvi tarāmi tvāṃ
 pārāyēnmē patirvratam || 2.55.19 ||

yakṣyē tvāṃ gōsahasrēṇa
 surāghaṭaśatēna ca |
 svasti pratyāgatē rāmē
 purīmikṣvākupālitām || 2.55.20 ||

kāḷindīmatha sītā tu
 yācamānā kṛtāñjaliḥ |
 tīramēvābhisamprāptā
 dakṣiṇaṃ varavarṇinī || 2.55.21 ||

tataḥ plavēnāṃśumatīm
 śīghragāmūrmimālinīm |
 tīrajairbahubhirvṛkṣaiḥ
 santēryamunāṃ nadīm || 2.55.22 ||

tē tīrṇāḥ plavamutsrjya
 prasthāya yamunāvanāt |
 śyāmaṃ nyagrōdhamāsēduḥ
 śītalam haritacchadam || 2.55.23 ||

nyagrōdham samupāgamyā
 vaidēhī cābhyavandata |
 namastē'stu mahāvṛkṣa
 pārayēnmē patirvratam || 2.55.24 ||

kausalyāṃ caiva paśyēma
 sumitrāṃ ca yaśasvinīm |
 iti sītāñjaliṃ kṛtvā
 paryagacchanmanasvinī || 2.55.25 ||

avalōkya tataḥ sītā -
 māyācantīmaninditām |
 dayitāṃ ca vidhēyāṃ ca
 rāmō lakṣmaṇamabravit || 2.55.26 ||

sītāmādāya gaccha tva -
 magratō bharatānuja |
 pṛṣṭhatō'nugamiśyāmi
 sāyudhō dvipadāṃ vara || 2.55.27 ||

yad yat phalaṃ prārthayatē
 puṣpaṃ vā janakātmajā |
 tat tat prayaccha vaidēhyā
 yatrāsyā ramatē manaḥ || 2.55.28 ||

ēkaikaṃ pādapaṃ gulmaṃ
 latāṃ vā puṣpaśālinīm |
 adṛṣṭarūpāṃ paśyanti
 rāmaṃ papraccha sābalā || 2.55.29 ||

ramaṇīyān bahuvidhān
 pādapān kusumōtkarān |
 sītāvacanasaṃrabdha
 ānayāmāsa lakṣmaṇaḥ || 2.55.30 ||

vicitravālukajalāṃ
 haṃsasārasanāditām |
 rēmē janakarājasya
 sutā prēkṣya tadā nadīm || 2.55.31 ||

krōśamātraṃ tatō gatvā
 bhrātarau rāmalakṣmaṇau |
 bahūn mēdhyān mṛgān hatvā
 cēratyuramunāvanē || 2.55.32 ||

vihṛtya tē barhiṇapūganādītē

śubhē vanē vāraṇavānarāyutē |

samaṇ nadīvapramupētya satvaram

nivāsamājagmuradīnadarśanāḥ || 2.55.33 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

ayōdhyākāṇḍē pañcapañcāśaḥ sargaḥ ||